

GREENPEACE

Warszawa, 21.11.2016

Mr Kurt Vander Eecken

Acting Head of Unit 3. Structural actions: Belgium, Denmark, Germany, Estonia, Latvia, Lithuania, the Netherlands, Poland, Finland, Sweden and landlocked Member States

Rue Joseph II 99 / Josef II-sstraat 99
1000 Bruxelles / Brussel, Belgique

Szanowny Panie,

Fundacja MARE, jako reprezentant polskich organizacji pozarządowych działających w obszarze ochrony środowiska w Komitecie Monitorującym Program Operacyjny „Rybackstwo i Morze” na lata 2014 – 2020, zwraca się z wnioskiem o przeprowadzenie przez Komisję Europejską analizy zgodności rozporządzenia Ministra Gospodarki Morskiej i Żeglugi Śródlądowej z dnia 16 września 2016 r. w sprawie szczegółowych warunków i trybu

przyznawania, wypłaty i zwrotu pomocy finansowej na realizację operacji w ramach Priorytetu 1. Promowanie rybołówstwa zrównoważonego środowiskowo, zasobooszczędnego, innowacyjnego, konkurencyjnego i opartego na wiedzy, zawartego w Programie Operacyjnym „Rybacko i Morze” (Dz. U. poz. 1495) z Rozporządzeniem Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 508/2014 z dnia 15 maja 2014 r. w sprawie Europejskiego Funduszu Morskiego i Rybackiego oraz uchylające rozporządzenia Rady (WE) nr 2328/2003, (WE) nr 861/2006, (WE) nr 1198/2006 i (WE) nr 791/2007 oraz rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 1255/2011.

Wniosek ten podyktowany jest faktem znaczącego zawężenia w polskim rozporządzeniu listy potencjalnych beneficjentów środków pochodzących z Europejskiego Funduszu Morskiego i Rybackiego. Ograniczenia te dokonane zostały pomimo wyrażonych wielokrotnie, w procesie konsultacji społecznych, uwag Fundacji MARE, w których zwracaliśmy uwagę między innymi na brak w Rozporządzeniu PE i Rady (UE) nr 508/2014 odpowiednich delegacji prawnych upoważniających do wprowadzania na poziomie aktów prawa krajowego tego typu ograniczeń.

Ograniczenia wykazu potencjalnych beneficjentów w polskim rozporządzeniu w stosunku do wykazu zawartego w Rozporządzeniu PE i Rady (UE) nr 508/2014 dotyczą między innymi listy beneficjentów działań opisanych w art. 40 Rozporządzenia PE i Rady (UE) nr 508/2014, tj. Ochrona i odbudowa morskiej różnorodności biologicznej i ekosystemów morskich oraz systemy rekompensat w ramach zrównoważonej działalności połowowej.

W rozporządzeniu PE i Rady (UE) nr 508/2014 wśród beneficjentów działań opisanych w art. 40 wymienia się: „naukowe lub techniczne podmioty prawa publicznego, komitety doradcze, rybaków lub organizacje rybaków, uznane przez państwo członkowskie, lub organizacje pozarządowe we współpracy z organizacjami rybaków lub RLGD.”

Rozporządzenia krajowe natomiast znacząco ograniczyło listę beneficjentów tych działań, poprzez:

- ograniczenie listy potencjalnych beneficjentów działania wymienionego w art. 40, punkt 1 podpunkt a) Rozporządzenia PE i Rady (UE) nr 508/2014 do: „organizacji rybackich, właścicieli lub armatorów statków rybackich na działania, o których mowa w art. 7 lit. a–f rozporządzenia 2015/531”, „beneficjenta wykonującego łodziowe rybołówstwo przybrzeżne, o którym mowa w art. 3 ust. 2 pkt 14 rozporządzenia 508/2014” oraz beneficjenta „innego niż określony w pkt 1 i 2, działającego w obszarze rybołówstwa” warunkując przyznanie finansowania od współpracy z organizacjami pozarządowymi. Wykluczono natomiast z ubiegania się o środki organizacje pozarządowe współpracujące z rybakami, co jest niezgodne z przytoczonymi wyżej zapisami art. 40 Rozporządzenia PE i Rady (UE) nr 508/2014 oraz zaburza konkurencyjność na rynku.
- ograniczenie listy potencjalnych beneficjentów działań wymienionych w art. 40, punkt 1, podpunkty: b-g oraz i Rozporządzenia PE i Rady (UE) nr 508/2014 poprzez zawężenie zakresu możliwych do realizacji przez dane podmioty działań w oparciu o listę potencjalnych kosztów kwalifikowanych zawartych w rozporządzeniu

delegowanym Komisji (UE) 2015/531. W tym kontekście organizacje pozarządowe uprawnione są np. wyłącznie do ubiegania się o środki „w zakresie, o którym mowa w art. 8 lit. a–c rozporządzenia 2015/531”. Jest to, zdaniem Fundacji MARE, nieuprawnione zawężenie listy potencjalnych beneficjentów oraz możliwych do realizacji przez nich działań, gdyż brak jest w Rozporządzeniu PE i Rady (UE) nr 508/2014 odpowiednich delegacji uprawniających do zawężania zawartych w tym rozporządzeniu list potencjalnych beneficjentów i realizowanych przez nich działań wymienionych w art. 40. Co więcej rozporządzenie delegowane Komisji nr 2015/531 wskazuje jedynie na możliwe koszty kwalifikowane poszczególnych działań i nie powinno być podstawą do ograniczania na poziomie krajowym, zawartych w Rozporządzeniu PE i Rady (UE) 508/2014 list potencjalnych beneficjentów oraz możliwych do realizacji przez nich działań.

Wymienione powyżej przykłady nieuprawnionego zawężania listy potencjalnych beneficjentów dotyczą jedynie kwestii działań związanych z ochroną różnorodności biologicznej mórz opisanych w art. 40 Rozporządzenia PE i Rady (UE) nr 508/2014. Zwracamy jednak uwagę, że tego typu nieuprawnione zawężenia dotyczą także innych działań w ramach Priorytetu 1 PO RYBY i mogą doprowadzić do nieefektywnego wydatkowania środków publicznych oraz nieosiągnięcia celów Programu w Polsce.

Należy mieć na uwadze, że rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady są przepisami prawa powszechnie obowiązującego na terenie Unii Europejskiej, w tym Polski, mają zasięg ogólny, wiążą w całości i są stosowane bezpośrednio we wszystkich państwach członkowskich. Nie wymagają one wprowadzenia przepisów do porządku krajowego, gdyż obowiązują w terminie w nich zawartych po ogłoszeniu w Dzienniku Urzędowym Unii Europejskiej. Stosując przepisy rozporządzenia należy uwzględniać zasadę bezpośredniej skuteczności prawa unijnego, która oznacza, że przepis prawa unijnego powinien stanowić podstawę prawną rozstrzygnięcia w celu przyznania jednostce uprawnień, a żaden przepis prawa krajowego nie może modyfikować lub odbierać takich uprawnień jednostce. Władze krajowe mają obowiązek uchylecia wszelkich przepisów niezgodnych z treścią rozporządzenia oraz nie mogą wydawać aktów prawnych niezgodnych z jego treścią. W przypadku, gdy taka sytuacja miałaby mieć miejsce sąd krajowy na podstawie bezpośrednio skutecznego przepisu prawa unijnego musi odstąpić od zastosowania przepisów krajowych z pierwszeństwem na rzecz przepisów unijnych. Powyższe oznacza, że żaden przepis polskiej ustawy, a tym bardziej rozporządzenia krajowego, nie może być sprzeczny z rozporządzeniem Parlamentu Europejskiego i Rady, a tym samym w omawianym przez Fundację przypadku nie może ograniczać listy potencjalnych beneficjentów, gdy rozporządzenie unijne przyznaje takie uprawnienie. W ocenie Fundacji ograniczenie listy potencjalnych beneficjentów w przepisach prawa krajowego, w sytuacji, gdy przepisy prawa unijnego przyznają takie uprawnienia, jest działaniem niepoprawnym i niezgodnym z obowiązującym prawem, wprowadzając niepotrzebną sprzeczność w unijnych i polskich aktach prawa powszechnie obowiązującego. Dodatkowo należy zauważyć, że w ocenie Fundacji pomimo braku niektórych podmiotów na liście potencjalnych beneficjentów zgodnie z rozporządzeniem krajowym, to beneficjenci, którym uprawnienie to mają zgodnie z rozporządzeniem unijnym mogą na tej podstawie ubiegać się o dofinansowanie, a w

sytuacji nie dopuszczenia do postępowania o udzielenie dofinansowania, zaskarżyć takie decyzje do sądów krajowych.

W związku z powyższym zwracamy się do Komisji Europejskiej z wnioskiem o:

1. Przeprowadzenie pogłębionej analizy zgodności rozporządzenia Ministra Gospodarki Morskiej i Żeglugi Śródlądowej z dnia 16 września 2016 r. w sprawie szczegółowych warunków i trybu przyznawania, wypłaty i zwrotu pomocy finansowej na realizację operacji w ramach Priorytetu 1. Promowanie rybołówstwa zrównoważonego środowiskowo, zasobooszczędnego, innowacyjnego, konkurencyjnego i opartego na wiedzy, zawartego w Programie Operacyjnym „Rybnactwo i Morze” (Dz. U. poz. 1495) z Rozporządzeniem Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 508/2014 z dnia 15 maja 2014 r. w sprawie Europejskiego Funduszu Morskiego i Rybackiego oraz uchylające rozporządzenia Rady (WE) nr 2328/2003, (WE) nr 861/2006, (WE) nr 1198/2006 i (WE) nr 791/2007 oraz rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 1255/2011.
2. Odpowiedź na pytanie: Czy zastosowane w polskim rozporządzeniu zawężenia list potencjalnych beneficjentów względem wykazów zawartych w Rozporządzeniu PE i Rady (UE) nr 508/2014 są uprawnione?
3. Odpowiedź na pytanie: Czy zastosowane w polskim rozporządzeniu (paragrafy: 41, 42, 45) zawężenie listy potencjalnych beneficjentów działań opisanych w art. 40 Rozporządzenia PE i Rady (UE) nr 508/2014 względem wykazu zawartego w Rozporządzeniu PE i Rady (UE) nr 508/2014 jest uprawnione?
4. Odpowiedź na pytanie: Czy istnieje możliwość ubiegania się o dofinansowanie przez podmioty wymienione w art. 40 Rozporządzenia PE i Rady (UE) nr 508/2014, pomimo braku ich umieszczenia w liście potencjalnych beneficjentów zgodnie z rozporządzeniem krajowym, mając na uwadze zasadę bezpośredniej skuteczności prawa unijnego?
5. W przypadku negatywnej odpowiedzi na pytanie nr 2 i/lub 3 podjęcie kroków na rzecz zapewnienia spójności polskiego prawodawstwa z Rozporządzeniem PE i Rady (UE) nr 508/2014.

W przypadku pytań pozostają do Państwa dyspozycji.

W imieniu wymienionych poniżej organizacji pozarządowych:

Towarzystwo Przyjaciół Rzek Iny i Gowienicy, ul. Chrobrego 17, 72-112 Stepnica, tpriig@op.pl

Stowarzyszenie Ekologiczne EKO-UNIA, ul. Białoskórnicza 26, 50-134 Wrocław, info-ekounia@eko.org.pl

Fundacja Zielony Instytut, ul. Turecka 2/45, 00-745 Warszawa, biuro@zielonyinstytut.pl

Fundacja WWF Polska, ul. Mahatmy Gandhiego 3, 02-645 Warszawa, kontakt@wwf.pl

Fundacja Nasza Ziemia, ul. Hoża 3 m. 5, 00-528 Warszawa, fundacja@naszaziemia.pl

Klub Gaja, ul. Wyzwolenia 40, 43-365 Wilkowice, klubgaja@klubgaja.pl

Ogólnopolskie Towarzystwo Ochrony Ptaków, ul. Odrowąża 24, 05-270 Marki k. Warszawy, biuro@otop.org.pl

Fundacja Greenpeace Polska, ul. Altowa 4, 02-386 Warszawa, info.poland@greenpeace.org

Fundacja MARE, ul. Laskowa 3/9, 01-214 Warszawa, kontakt@fundacjamare.pl

Z wyrazami szacunku,

Piotr Prędko

Prezes Zarządu Fundacji MARE

Do wiadomości:

1. Mrs Agnieszka Korbel, Programme Manager – EU Policies Rue Joseph II 99 / Josef II-straat 99 1000 Bruxelles/Brussel Belgique
2. Pan Janusz Wrona, Ministerstwo Gospodarki Morskiej i Żeglugi Śródlądowej, Departament Rybołówstwa, ul. Nowy Świat 6/12, 00-400 Warszawa